

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 2

*Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
соціалізація та соціальна адаптація особистості”,
м. Київ, МАУП, 14 травня 2010 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2011

Редакційна колегія:

Подолька А. М., д-р юрид. наук — головний редактор

Туриніна О. Л., канд. психол. наук, проф. — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім О-72 “Персонал”, 2010 —

Вип. 2 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: соціалізація та соціальна адаптація особистості”, м. Київ, МАУП, 14 трав. 2010 р. / редкол. : А. М. Подолька (голов. ред.), О. Л. Туриніна (відп. ред.). — 2011. — 208 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: соціалізація та соціальна адаптація особистості”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
- © ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2011

Н. П. Христинченко

Вища освіта в Україні: специфіка,
проблеми та шляхи адаптації
до Болонського процесу 100

О. М. Міхатуліна

Інноваційні форми навчання в системі
вищої юридичної освіти 104

О. Л. Пелих

Розвиток сучасної української освіти
та проблеми соціалізації молоді 109

В. В. Губар

Проблеми нормативно-правового
забезпечення дистанційного
навчання у ВНЗ 113

Я. Ф. Медвідь, О. М. Поповичук

Роль освіти в соціалізації
студента-юриста 117

М. М. Кудря

Національна ідентичність
та складові її формування 121

З. І. Рогач

Соціальна адаптація безпритульних
дітей у сучасному українському
соціумі 126

Д. О. Медведовська

Стисла характеристика змін
у змісті навчання у Великій Британії
у 80-х роках ХХ ст. 131

О. В. Соболевська

Роль самоосвіти в самоідентифікації
особистості 134

В. В. Зарва

Національна освіта як запорука міцного
та стабільного політичного
майбутнього країни 140

Р. І. Литовченко

Активність студентів — основа
ефективності навчальних занять 143

О. В. Котеньова

Юридична освіта в умовах сьогодення ... 147

О. Г. Башук

Засади освітньо-виховного процесу
за діалогом Платона “Закони” 150

І. М. Николин

Бар’єри міжособистісного
спілкування в процесі
професійного становлення
студентської молоді 156

І. О. Сєдаков

Інновації в сучасному освітянському
просторі: ДІМА-технологія 161

Ю. В. Єсаулов, М. Ф. Медвідь

Роль еко-правової освіти в соціалізації
студента-правника 167

В. В. Федорова

Проблематика корпоративної
етики сучасного українського
підприємства 170

В. О. Заяць

Маркетинг кадрів як проблема кадрового
забезпечення організації 173

Н. О. Гринчишин

Проблеми якості середньої загальної
освіти 177

А. В. Безсмертний

Актуальні проблеми модернізації
та ефективності педагогічної освіти 180

Ф. М. Медвідь, Я. П. Пом’ян

Інноваційний розвиток освіти України:
сучасний стан і перспективи 183

А. О. Серпінський

Політична соціалізація молоді як фактор
впливу на легітимність влади 189

О. Є. Маньковська

Освіта України ХХІ ст.:
інтеграційні процеси 193

О. В. Бастун, Р. І. Буга

Політична соціалізація молоді в умовах
розбудови стратегії національної
безпеки України 196

І. Ю. Кулаковська

Політична соціалізація молоді в Україні:
проблеми і перспективи 200

М. О. Сурженко

Вплив освіти на політичну соціалізацію
і політичну культуру особистості 205

ЮРИДИЧНА ОСВІТА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 2, 2011, 147–149

Принципові зміни в діяльності державного апарату, правовому регулюванню у сфері економіки, фінансів, торгівлі, перехід суспільства до соціально орієнтованої ринкової економіки вимагають якісних змін в ідеології і методиці підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації. Отже, сьогодні абсолютно чітко має бути окреслена модель фахівця-юриста і, як її складові, модель особи і модель підготовки. Модель фахівця має відповідати вимогам до професіоналів-юристів майбутнього.

Відбулася якісна зміна соціальної значущості юриспруденції. Юридична професія стала однією з найпрестижніших. Разом з тим, кроки із реформування юридичної сфери в державі обмежуються законодавством і перебудовою юридичної практики. Ефективність реформування як у правовій сфері, так і в масштабах усього суспільства безпосередньо залежить від рівня кваліфікації юридичного корпусу держави. На сьогодні насиченість країни юристами недостатня. Їх підготовка здійснюється в основному для правоохоронних органів, де зосереджена переважна більшість юридичних кадрів. Разом з тим, в органах державної влади і управління, у сфері економіки багато посад, що вимагають правової підготовки, посідають фахівці без юридичної освіти. Та і в системі правоохоронних органів фахівців з вищою юридичною освітою замало [1].

Нині система вищої юридичної освіти складна і взаємодіє з політичними,

економічними, культурними і соціальними системами. У цих умовах вища юридична освіта не може бути пасивною, а має істотно і динамічно впливати на навколишнє середовище, формуючи цивілізоване демократичне правове поле. У цьому полягає його позитивна роль і просвітницька місія.

Універсальний підхід, пов'язаний з конкретними умовами дня нинішнього і характером освіти в цілому, дасть можливість краще визначити основні напрями розвитку вищої освіти, орієнтування їх на кінцевий результат.

Тенденції і проблеми в системі вищої юридичної освіти окреслюють п'ять напрямів, а саме: відповідність вищої юридичної освіти сучасним вимогам, зміст освіти, якість освіти, фінансування й управління, співпраця і соціальне партнерство.

З моменту проголошення незалежності держава істотно вплинула на формування власної системи вищої юридичної освіти. Сформована мережа вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку юридичних кадрів по освітньо-кваліфікаційних рівнях молодшого фахівця, бакалавра, фахівця і магістра.

На сьогодні маємо неодиначні випадки, коли навчальні заклади без відома МОН України і професійної ради відкривають відособлені структурні підрозділи, що здійснюють освітню діяльність за фахом "Правознавство" з порушенням ліцензійних вимог [2].

Нерівномірний розподіл вищих навчальних закладів і їх ліцензійного

обсягу породжує певні соціальні проблеми, оскільки для молоді різних регіонів створюються нерівні можливості для здобуття вищої юридичної освіти. Сьогодні необхідно, при плануванні зарахування, враховувати матеріальне становище рядової сім'ї, яка поки не має фінансової можливості відправити випускника школи на навчання у віддалену область, місто.

Разом з тим не всі вищі навчальні заклади, особливо непрофільні (такі, що отримали ліцензію на право підготовки юристів), забезпечують їх якість на рівні державних вимог.

Що на сьогодні може сприяти внутрішній інтеграції галузі вищої юридичної освіти? Це — кардинальне оновлення змісту освіти. Воно ще значно відстає від глобальних тенденцій розвитку суспільства, від потреб формування вільної особистості в умовах демократизації суспільства. Все більше виявляється така серйозна проблема, як недостатня відповідність освітньої юридичної сфери характеру і змісту українських реформ. Спроби модернізувати змістовну сторону на всіх рівнях за рахунок введення в навчальні плани окремих дисциплін або збільшення обсягів тільки призвели до перевантаження студентів.

Це позбавило їх можливості поглиблювати свої знання самостійно, набувати навичок самоосвіти [3]. Перевантаження студентів регламентоване аудиторною роботою. У навчальних закладах ще не прижився культ знань, який істотним чином, враховуючи високий рівень професійної юридичної освіти, допомагає випускникам знаходити свою нішу на ринку праці. Головне завдання полягає у постійній адаптації змісту вищої юридичної освіти за допомогою освітніх і професійних програм до потреб суспільства.

Потребує термінового завершення розробка державних стандартів вищої юридичної освіти. Це дасть можливість визначити критерії щодо спроможності

ВНЗ здійснювати підготовку юридичних кадрів.

Відповідно до вимог стандартів необхідно сформулювати зміст вищої юридичної освіти за освітньо-кваліфікаційними рівнями, передбачивши їх спадкоємність і безперервність.

Згідно з вимогами державних стандартів доречне проведення низки організаційних заходів, пов'язаних з реалізацією змісту освіти за допомогою кадрового і навчально-методичного забезпечення, матеріально-технічної бази, системи доступу і діагностики знань. Ухвалення державних стандартів вищої юридичної освіти забезпечить умови і відповідальність за надання якісних освітніх послуг відповідно до вимог цих стандартів [5].

Актуальним є вирішення ще однієї проблеми — потрібно терміново забезпечити вищі юридичні навчальні заклади відповідною організаційно-розпорядчою і методичною документацією.

Якість науково-педагогічних кадрів відіграє визначальну роль в умовах трансформації суспільства до нових соціально-економічних відносин. Завдання, які виконують вищі юридичні навчальні заклади, мають високий рівень складності. Отже, це вимагає від науково-педагогічного персоналу не тільки високого рівня компетентності, а й волі займати передові позиції, виходячи з етичних цінностей відповідно до вимог якості. Політика забезпечення якості вимагає створення ефективної системи відбору науково-педагогічних кадрів на основі їх здібностей і вміння здійснювати навчально-виховний процес [6].

Не меншу вагу в реалізації політики якості має система управління службовою кар'єрою викладачів, визнання їх соціального статусу і фінансове забезпечення цього статусу.

Якість викладацького персоналу все більшою мірою залежатиме від його реакції на радикальні зміни у сфері інфор-

матизації і технологізації навчального процесу. У сучасних умовах необхідно широко використовувати можливості нових інформаційних і комунікаційних технологій, реалізовувати новаторські концепції і методи, хоча при нинішній фінансовій обмеженості це дуже складне завдання. Воно полягає в забезпеченні ВНЗ сучасною комп'ютерною технікою і створенні на базі провідних юридичних установ системи перепідготовки і підвищення кваліфікації викладачів в плані застосування в навчальному процесі інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Отже, для поліпшення юридичної освіти в умовах адаптації законодавства України до міжнародних і європейських стандартів необхідно:

- завершити розробку і впровадження державних стандартів вищої юридичної освіти з одночасним впровадженням системи державного контролю за рівнем професійної підготовки юристів;
- вивчити стан забезпечення юридичними кадрами з вищою освітою органів державної виконавчої влади, правоохоронних, судових органів соціального захисту населення і визначити потреби у фахівцях з рівнів підготовки і спеціалізацій;
- розробити і затвердити перелік посад, які можуть обіймати випускники вищих навчальних закладів з юридичною освітою відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня;
- передбачити нові спеціалізації в юридичних навчальних закладах

з урахуванням сучасних видів юридичної практики;

- розвивати міжнародні зв'язки в юридичній освіті, пов'язані з розробкою навчальних програм та інших компонентів освіти, направлених на інтеграцію юридичної освіти у світовий освітній простір;
- створити гнучку розгалужену систему післядипломної освіти шляхом перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців з нових напрямів юридичної науки і практики з оптимальними термінами, періодичністю навчання і забезпеченням оновлення його змісту;
- розробити і прийняти державну програму підтримки видавництва, що випускають юридичну літературу.

Література

1. Конституція України, Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // ВВР України від 23 лип. 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Закон України “Про вищу освіту” від 17.01.2002 № 2984-III // ВВР України від 17 трав. 2002. — № 20. — Ст. 134.
3. Постанова Кабінету Міністрів України “Про програму розвитку юридичної освіти на період до 2005 р.” від 10 квітня 2001 р. № 344.
4. Журавський В. Проблеми юридичної освіти // Дзеркало тижня. — № 3 (428) 25–31 січ. 2003
5. Електронна адреса. — <http://law-edu.dp.ua/yurydychna-osvita-v-ukrajini.html>
6. Електронна адреса. — <http://pro-zakon.com/node/758>